

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia siten, että nestekaasun verottomuus poistettaisiin.

Nestekaasusta kannettaisiin muiden lämmitys-, voimalaitos- ja työkonepolttoaineiden tapaan nestekaasun energiasisältöön perustuva energiasisältövero ja poltosta syntyvän hiilidioksidin ominaispäästöön perustuva hiilidioksidivero. Hallinnollisista syistä enintään 1 000 gramman vähittäismyyntipakkauksissa oleva nestekaasu säilyisi verottomana. Siihen sovellettaisiin kuitenkin edelleen valmisteverotuksen valvontaa ja tuotteiden siirtämistä koskevia säännöksiä. Nestekaasun verotuksessa noudatettaisiin valmistevero-

tuksen yleisiä periaatteita ja menettelyitä, joista säädetään valmisteverotuslaissa ja nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa.

Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä teknisluonteisia muutoksia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen. Sen vaikutus valtion tuloarvioon otetaan huomioon mainitussa esityksessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016. Laki olisi kuitenkin syytä hyväksyä ja vahvistaa mahdollisimman pian ehdotettujen muutosten edellyttämien siirtymäjärjestelyjen toteuttamiseksi.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
1.1 Kansallinen lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
Valmisteverotus.....	3
Energiaverotus.....	3
Polttoaineiden verottomuus ja veron palautusmenettely.....	5
Nestekaasu.....	5
1.2 EU:n lainsäädäntö.....	6
Energiatuotteet.....	6
Verovapaudet.....	7
Biopolttoaineiden verotus.....	8
Valvontajärjestelmän soveltaminen energiatuotteisiin.....	8
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	8
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	10
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	10
3.2 Ympäristövaikutukset.....	11
3.3 Yritysvaikutukset.....	11
3.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	11
4 ASIAN VALMISTELU.....	12
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	12
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	13
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	13
2 VOIMAANTULO.....	13
LAKIEHDOTUS.....	14
Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.....	14
LIITE.....	16
LIITE.....	17
RINNAKKAISTEKSTI.....	17
Laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta.....	17
LIITE.....	20

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Kansallinen lainsäädäntö ja käytäntö

Valmisteverotus

Valmisteverotuslakia (182/2010) sovelletaan nestemäisten polttoaineiden lisäksi eräisiin muihin energiatuotteisiin, sähköön, alkoholiin ja alkoholijuomiin sekä tupakkatuotteisiin, joiden valmisteverotus on yhdenmukaistettu Euroopan unionissa (EU). Edellä mainittujen tuotteiden verotuksessa noudatettavasta menettelystä, verotuksen toimittamisesta, verovelvollisuudesta, verovapauksista ja valvonnasta säädetään valmisteverotuslaissa. Lisäksi valmisteverotuslakia sovelletaan eräisiin kansallisesti valmisteveronalaiseksi säädettyihin tuotteisiin.

Valmisteverotuksessa on lähtökohtana alueperiaate, jonka mukaan jokainen EU:n jäsenvaltio verottaa sen alueella tapahtuvaa tuotteiden kulutusta. Valmisteverot kannetaan, kun tuotteet luovutetaan kulutukseen verottomasta varastosta tai vastaanotetaan toisesta jäsenvaltiosta tai unionin ulkopuolelta. Valmisteveron alaisia ovat tuotteet, jotka valmistetaan Suomessa, vastaanotetaan toisesta jäsenvaltiosta tai tuodaan Suomeen unionin ulkopuolelta. Valmisteverotus kuuluu Tullin toimivaltaan.

Veroilmoituksessa verovelvollinen ilmoittaa tuoteryhmittäin verollisten tuotteiden määrät sekä verottomat luovutukset. Niiden verovelvollisten, jotka tarvitsevat toiminnalleen Tullin luvan taikka niiden, joilla on velvollisuus rekisteröityä valmisteverovelvolliseksi, verotus tapahtuu pääsääntöisesti kalenterikuukauden mittaisissa jaksoissa eli verokausissa. Näiden verokausi-ilmoittajien on annettava valmisteveroilmoitus verokautta seuraavan kuukauden 18. päivään mennessä ja maksettava valmistevero viimeistään verokautta seuraavan kuukauden 27. päivänä. Muiden verovelvollisten valmisteverotus tapahtuu yleensä eräkohtaisesti. Veroilmoitus on tällöin annettava neljän arkipäivän kuluessa ja vero on maksettava kymmenen arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vas-

taanotettu tai verovelvollisuus muutoin on syntynyt.

Valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja, rekisteröity lähettäjä ja veroedustaja tarvitsevat toimintaansa varten Tullin antaman luvan. Tulli myöntää luvan hakemuksesta henkilölle, jota saadun selvityksen perusteella pidetään luotettavana ja jolla katsotaan olevan riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset luvassa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen. Ennen luvan myöntämistä hakijan on asetettava Tullin määräämä vakuus valmisteverojen suorittamisen vakuudeksi.

Valmisteveron alaisia tuotteita ansiotoiminnassaan satunnaisesti vastaanottavat henkilöt eivät tarvitse toimintaansa varten erityistä lupaa Tullilta. Kuitenkin ennen tuotteiden lähettämistä Suomeen on asetettava kertaluonteinen vakuus kannettavista veroista, jos kysymys on yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden tilaamisesta. Sama koskee toisessa EU-jäsenvaltiossa verotettujen tuotteiden vastaanottajaa Suomessa. Kansallisen veron alaisten tuotteiden osalta ei vaadita vakuutta.

Energiaverotus

Suomessa lämmitys-, voimalaitos- ja työkonepolttoaineiden, jäljempänä *lämmityspolttoaineet*, kuten kevyen ja raskaan polttoöljyn, kivihiilen, nestekaasun ja maakaasun verotuksesta säädetään nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1472/1994), jäljempänä *polttoaineverolaki* sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1260/1996), jäljempänä *sähköverolaki*.

Polttoaineverolain mukaan valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua kannetaan nestemäisistä polttoaineista, joita ovat muun muassa moottoribensiini, dieselöljy, lentopetroli ja lentobensiini sekä kevyt ja raskas polttoöljy. Nestekaasusta ei kuitenkaan kanneta tällä hetkellä valmisteveroa moottori- eikä lämmityskäytössä. Lisäksi nestemäisiksi polttoaineiksi määritellään kasvi- ja eläinrasvoista valmistetut tuotteet kuten biodiesel sekä al-

koholit kuten etanoli, kun niitä käytetään moottori- ja lämmityspolttoaineina. Nestemäiseen polttoaineeseen lisättävästä apuaineesta on suoritettava valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua samojen perusteiden mukaan kuin siitä polttoaineesta, johon sitä lisätään. Valmisteveron, huoltovarmuusmaksun ja valmisteverotuksen valvontajärjestelmän alaisia ovat edellä mainittujen polttoaineiden lisäksi kaikki muutkin nestemäiset polttoaineet ja niitä korvaavat tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi moottoripolttoaineena. Lisäksi kaikki hiilivedyt turvetta lukuun ottamatta ovat veronalaisia lämmityspolttoaineina.

Energiaverouudistuksen yhteydessä vuoden 2011 alusta lämmityspolttoaineiden litra- tai painoperusteinen valmistevero muutettiin polttoaineverolain ja sähköverolain muuttamisesta annetulla laeilla 1399/2010 ja 1400/2010 yhdenmukaisin veroperustein määräytyväksi, polttoaineen energiasisältöön eli lämpöarvoon perustuvaksi energiasisältöveroksi ja poltosta syntyvään hiilidioksidin ominaispäästöön perustuvaksi hiilidioksidiveroksi. Verouudistuksessa lämmityspolttoaineiden veroa määritettäessä viitepolttoaineena käytettiin kevyttä polttoöljyä, jonka energiasisältöveron suuruus saatiin vähentämällä sen kokonaisverotasosta hiilidioksidiveron määrä. Hiilidioksidiveron laskennassa käytettiin hiilidioksiditonin arvona 30 euroa. Edellä mainituilla perusteilla kevyen polttoöljyn energiasisältöveroksi tuli 0,00214 euroa megajoulelta ja hiilidioksidiveron määräksi 0,0022 euroa megajoulelta. Polttoaineverolain muuttamisesta annetun lain 612/2012 mukaan kevyen polttoöljyn energiasisältöveron määrä on nykyisin 0,00185 euroa megajoulelta ja hiilidioksidiveron määrä 0,0026 euroa megajoulelta, joka vastaa hiilidioksidin arvoa 35 euroa tonnilta. Verotaulukossa verojen määrä on selvyiden vuoksi muunnettu verotettavaan yksikköön polttoainekohtaisesti. Lämmityspolttoaineista kannetaan valmisteverotuksen yhteydessä lisäksi huoltovarmuusmaksua.

Eduskunnassa on parhaillaan käsiteltävänä hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 128/2014 vp). Siinä ehdotetaan lämmityspolttoaineiden hiilidioksidiveron korotta-

mista niin, että hiilidioksiditonin arvona käytettäisiin nykyisen 35 euron sijasta 44 euroa. Tällöin esimerkiksi kevyen polttoöljyn hiilidioksidivero nousisi 0,0026 eurosta noin 0,0033 euroon megajoulelta. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2015 alusta.

Lämmityspolttoaineiden energiasisältö- ja hiilidioksidiverojen laskennan lähtöarvoina on käytetty uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämiseksi sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/28/EY, jäljempänä *RES-direktiivi*, mukaisia lämpöarvoja. Hiilidioksidin omanaispäästöt perustuvat Tilastokeskuksen Polttoaineluokituksessa 2010 käytettyihin arvoihin. Maakaasun tehollinen lämpöarvo 50 megajoulea kilogrammalta perustuu Maakaasuyhdistyksen ilmoitukseen. RES-direktiivissä on käytetty puhdistetulle biokaasulle vastaavaa arvoa.

Tyypillinen nestemäisten polttoaineiden verovelvollinen on valtuutettu varastonpitäjä, jolla on oikeus valmistaa, vastaanottaa EU:sta tai sen ulkopuolelta ja varastoida polttoaineita verottomana väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Valmistevero tulee suoritettavaksi, kun tuote luovutetaan kulutukseen tästä verottomuusjärjestelmästä. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteita voidaan siirtää veroja maksamatta toiselle verottoman varaston luvan haltijalle joko Suomessa tai toisessa jäsenvaltiossa. Käytännössä järjestely tarkoittaa sitä, että poltonesteistä vero suoritetaan siinä vaiheessa, kun polttoaine luovutetaan kulutukseen verottomasta varastosta eli käytännössä öljy-yhtiön tukkuvarastosta huoltoasemille, teollisuudelle tai energialaitoksille. Järjestelmän etuna on se, että vero tulee suoritettavaksi vasta siinä vaiheessa, kun tuote luovutetaan kulutukseen, eikä veroa siten tarvitse suorittaa etukäteen. Muiden valmisteverojen tapaan energiatuotteiden vähittäismyyjät tai kuluttajat eivät ole tekemisissä valmisteverotuksen kanssa, vaan valmisteverot sisältyvät tuotteiden hankintahintaan. Valmisteverotuslain mukaan verovelvollisia ovat myös ne, jotka ovat hankkineet polttoaineita verotta, jos tuotteita ei ole käytetty verottomaan tarkoitukseen. Lisäksi polttoaineverolaissa on eräi-

tä valmisteverotuslakia täydentäviä, nestemäisten polttoaineiden verotukseen liittyviä erityisiä verovelvollisuussäännöksiä tilanteisiin, joissa polttoainetta luovutetaan valtion varmuusvarastosta, polttoaineisiin lisätään apuaineita tai kun korvaavia tuotteita käytetään verolliseen tarkoitukseen.

Polttoaineiden verottomuus ja veron palautusmenettely

Polttoaineverolaissa on säädetty verottomiksi ja huoltovarmuusmaksuttomiksi eräitä polttoaineiden käyttökohteita tai luovutuksia. Verottomia ovat muun muassa öljynjalostusprosessissa ja sähköntuotannossa käytettävät polttoaineet. Lisäksi verottomia ovat polttoaineet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineena taikka välittömästi ensikäytössä tavarain valmistuksessa. Oikeuskäytännössä vakiintuneen tulkinnan mukaan välittömällä ensikäytöllä tarkoitetaan sitä, että polttoainetta poltettaessa syntyvä liekki tai savukaasut koskettavat valmistettavaa tuotetta. Mikäli polttoainetta käytetään väliaineen kuumentamiseen tai muutoin vällillisesti, tätä ei hyväksytä ensikäytöksi.

Polttoaineiden verottomuus toteutetaan joko veroilmoitus- tai palautusmenettelyssä. Veroilmoitusmenettelyssä verovelvollinen valtuutettu varastonpitäjä ilmoittaa ja toimittaa polttoaineen käyttäjälle suoraan verottomana. Tukkumyyjän lisäksi verottoman varaston luvan voi saada myös polttoaineen käyttäjä, jolla on kokonaan tai osittain verotonta polttoaineen käyttöä. Palautusmenettelyssä polttoaineesta maksettu valmistevero palautetaan hakemuksesta käyttäjälle jälkikäteen. Tarkoituksenmukaisin menettely jää verotonta polttoainetta käyttävän yrityksen harkintaan.

Palautusmenettelystä säädetään polttoaineverolain 9 a §:ssä, jonka mukaan palautusta voi hakea kerralla koko kalenterivuoden aikana tai erikseen puolivuositain tammi-kesäkuun ja heinä-joulukuun aikana käytetystä polttoaineesta kolmen vuoden kuluessa ajanjakson päättymisestä. Palautuksen edellytyksenä on, että hakija esittää luotettavan selvityksen polttoaineesta suorittamastaan verosta ja huoltovarmuusmaksusta sekä tuot-

teiden verottomasta käytöstä. Pienin palautettava määrä on 330 euroa.

Jos tuotteelle on määritelty sen ominaisuuksien perusteella useita verotasoja, verotomaan tarkoitukseen käytetystä tuotteesta suoritetun veron selvittäminen voi olla jälkikäteen erittäin hankalaa. Tästä syystä polttoaineverolain 9 a §:n 5 momentissa on säädetty menettelyistä, jossa Tulli vahvistaa puolivuositain eri polttoaineista palautettavan veron määrän. Tulli laskee esimerkiksi kulutukseen luovutetun polttoöljyn ja siihen sekoitetujen biokomponenttien keskimääräiset verotavat ja vahvistaa ne antamallaan päätöksellä kyseisistä polttoaineista palautettaviksi veron määräksi. Niitä käytetään kunkin jakson aikana kulutukseen luovutettujen polttoaineiden veronpalautuksen perustana. Eräissä tapauksissa on velvollisuus selvittää polttoaineen koostumus kuitenkin eräkohtaisesti. Pykälän 6 momentin mukaan silloin, kun ei voida antaa luotettavaa selvitystä polttoaineista suoritetuista veron määristä, palautettava määrä on kunkin polttoainelaadun verotaulukon mukainen alin veromäärä.

Nestekaasu

Polttoaineverolain 2 §:n 20 kohdan mukaan nestekaasulla tarkoitetaan tullitariffin nimikkeisiin 2711 12 ja 2711 13 kuuluvia propanista, butaanista tai niiden seoksista muodostuvia, nestemäisessä olomuodossa olevia kaasuja. Lain 9 §:n 8 kohdassa säädetään, että nestekaasu on valmisteveroton ja huoltovarmuusmaksuton. Vaikka nestekaasu on säädetty laissa verottomaksi, siirrettäessä sitä EU:n jäsenmaiden välillä on käytettävä EU:n alueen kattavaa tuotteiden liikkumisen sähköistä valvontajärjestelmää (EMCS), toisin sanoen siirrettäessä nestekaasua Suomeen tai Suomesta pois on käytettävä sähköistä hallinnollista asiakirjaa eli niin sanottua e-AD-lomaketta. Suomen sisäisissä siirroissa mainittu lomake voidaan korvata vastaavat tiedot sisältävällä asiakirjalla. Valvontavelvollisuutta koskeva säännös sisältyy polttoaineverolain 2 b §:ään.

Nestekaasu (LPG) on normaalilämpötilassa ja -paineessa kaasumainen ja sitä säilytetään paineistetussa säiliössä, jolloin se on nestemäinen ja siten helposti kuljetettavissa ja va-

rastoitavissa. Kylmissä maissa nestekaasu on pääsääntöisesti propaania, lämpimissä maissa butaania. Nestekaasu on eri polttoaine kuin nesteytetty maakaasu (LNG), joka on nestemäiseen muotoon jäädytettyä maakaasua (metaania).

Nestekaasua syntyy öljyn jalostuksessa öljyn keveimmistä jakeista ja myös maakaasun tuotannossa kun maakaasusta poistetaan metaania raskaammat hiilivedyt. Pieniä määriä bioperäistä nestekaasua syntyy myös nestemäisten biopolttoaineiden tuotannon yhteydessä, esimerkiksi jalostettaessa kasvi- ja eläinrasvoja vetykäsittelyllä uusiutuvaksi dieselpolttoaineeksi. Suomessa nestekaasua valmistetaan Neste Oil Oyj:n Naantalin ja Porvoon öljynjalostamoilla. Lisäksi nestekaasua tuodaan Suomeen laiva- tai rautatiekuljetuksina. Suuria määriä nestekaasua varastoidaan kuudessa eri puolella Suomea sijaitsevassa tukkuterminaalissa, joita on Teboil Oy:llä Joensuussa ja Kosan Oy:llä Haminassa ja Uudessakaupungissa sekä Neste Oy:llä jalostamopaikkakuntien lisäksi Torniossa. Terminaaleista nestekaasu siirretään putki-, säiliöauto- tai junakuljetuksina asiakkaiden tyypillisesti 8—10 kuutiometrin suuruisiin nestekaasusäiliöihin eli niin sanottuihin sikareihin. Niistä kaasua käytetään lämmitykseen, teollisuuden prosesseihin tai esimerkiksi työkonien kuten trukkien polttoaineeksi. Putki-, säiliö- ja junakuljetusten piirissä olevia yrityksiä arvioidaan olevan 700–800.

Suomessa prosessiteollisuus käyttää nestekaasua erityisesti maakaasuverkon ulkopuolella esimerkiksi länsirannikolla ja Pohjois-Suomessa. Nestekaasulle ei ole useinkaan vaihtoehtoisia kilpailukykyisiä polttoaineita, mutta joitakin kokeiluja on Suomessa tehty bioöljypohjaisilla ratkaisuilla. Nestekaasua käytetään elintarviketeollisuudessa, metalli- ja konepajateollisuudessa, kemianteollisuudessa, puunjalostus- ja paperiteollisuudessa sekä rakennusosalalla. Sitä käytetään myös erikoiskäytöissä kuten asfalttikoneissa ja -asemilla.

Vähäisempää nestekaasun käyttöä varten nestekaasua pulloetaan pulloituslaitoksessa erikokoisiin siirrettäviin kaasupulloihin. Teollisuudessa käytettävät pulloet vaihtelevat 11 kilogramman trukkiikaasupulloista 250 ki-

logramman siirrettäviin pulloihin. Nestekaasu on varsin yleinen trukkien polttoaine. Yksinkertaisella moottori- ja pakokaasupuhdistustekniikalla varustetuissa trukeissa nestekaasulla saavutetaan päästövähennymiä esimerkiksi dieselkäyttöön verrattuna. Trukeissa käytetään pääsääntöisesti vaihtopulloja. Niin sanottu moottorikaasupullo poikkeaa tavallisesta kotitalouskäyttöön tarkoitettua kaasupullosta siinä, että moottorikaasupullosta kaasua otetaan nestemäisenä eli pulloja pidetään vaakatasossa.

Kotitalouksissa, veneissä ja asuntovaunuisa nestekaasua käytetään sähköverkon ulkopuolella kotitalouslaitteiden lämmitys- tai jäädytystarkoituksiin sekä grillaamiseen. Kotitalouskaasupullossa käyttöasento on pystyssä, ja kaasua otetaan pullosta kaasumaisena. Yksityisille kuluttajille nestekaasua myydään 2—11 kilogramman suuruisissa täyttöpulloissa. Lisäksi nestekaasua tuodaan valmiiksi pakattuna yleensä 100—500 gramman kertakäyttöpakkauksissa esimerkiksi retkeittimiin ja sytyttimien täyttökaasuksi. Pieniä määriä nestekaasua tuodaan maahan myös sytyttimien mukana.

Nestekaasua ei käytetä perusvoiman tuotantoon, mutta kylläkin varapolttoaineena maakaasulle tai esimerkiksi kaukolämmön tuotannossa pienissä laitoksissa hyvän saataavuuden ja varastoitavuuden vuoksi. Suomessa nestekaasua ei käytetä juurikaan maantielikenteen ajoneuvoissa, kuten eräissä muissa maissa. Suomessa ei ole nestekaasun jakeluverkostoa liikennekäyttöön. Nestekaasun kokonaiskulutus oli vuonna 2013 noin 270 000 tonnia. Nesteytetyn maakaasun jakeluinfrastruktuurin kehittyessä maakaasun arvioidaan vähentävän nestekaasun käyttöä.

1.2 EU:n lainsäädäntö

Energiatuotteet

Energiatuotteiden ja sähkön verotuksesta säädetään energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehityksen uudistamisesta annetussa neuvoston direktiivissä 2003/96/EY, jäljempänä *energiaverodirektiivi*. Energiaverodirektiivin 2 artiklan mukaisia energiatuotteita ovat moottoribensiini, dieselöljy, kevyt ja raskas polttoöljy, maakaasu,

nestekaasu, sähkö, kivihiili, ruskohiili ja koksi sekä muut nestemäiset, kiinteät ja kaasumaiset hiilivedyt. Direktiivin soveltamisalaan kuuluu myös muita tuotteita kuten kasvi- ja eläinrasvoja, joita käytetään lämmitys- tai moottoripolttoaineina. Myös niistä direktiivissä määritellyistä energiatuotteista, joille ei ole direktiivissä säädetty vähimmäisverotaso, on suoritettava käyttötarkoituksen mukaan vastaavan moottori- tai lämmityspolttoaineen vero. Tämän lisäksi niin sanotun korvaavuusperiaatteen mukaisesti kaikkia tuotteita, jotka on tarkoitettu käytettäväksi tai joita käytetään tai myydään moottoripolttoaineina, on verotettava vastaavan moottoripolttoaineen verokannan mukaisesti. Turvetta lukuun ottamatta myös kaikkia muita hiilivetyjä, joita myydään, käytetään tai on tarkoitettu käytettäväksi lämmittämiseen, on verotettava vastaavan energiatuotteen verokannan mukaisesti. Myös hiilivetyjä sisältävät kaasut silloin, kun niitä käytetään moottori- tai lämmityspolttoaineena, on verotettava vastaavan polttoaineen verokannan mukaisesti.

Energiaverodirektiivin soveltamisalan ulkopuolelle on haluttu jättää tietyt energian käyttötilanteita. Koska direktiivin lähtökohdana on moottori- ja lämmityspolttoaineiden verottaminen, käyttö muihin tarkoituksiin on jätetty soveltamisalan ulkopuolelle. Tällaisia energiatuotteiden käyttökohteita on esimerkiksi teollisissa prosesseissa, joissa tapahtuvaa lämmitysikäyttöä ja raaka-ainekäyttöä on vaikea erottaa toisistaan. Näissä tilanteissa jäsenvaltioille on jätetty liikkumavaraa itse päättää energiatuotteiden verottamisesta tarkoituksenmukaisella tavalla. Kyseisiä tilanteita tulee kuitenkin arvioida Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen verosyrjintää ja valtiontukea koskevien määräysten perusteella. Vaikka tuotteiden käyttö edellä mainituissa tarkoituksissa on verotusmielessä direktiivin soveltamisalan ulkopuolella, niissä käytettyihin energiatuotteisiin joudutaan soveltamaan valmisteverotuksen valvontaa ja tuotteiden siirtämistä koskevia säännöksiä.

Energiaverodirektiivissä säädetään veron rakenteesta ja vähimmäisverotasoista. Energiaverodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on kannettava direktiivissä tarkoitetuista tuotteista vero, joka täyttää kyseiselle tuotteelle säädetyn vähimmäisveromäärän. Niistä di-

rektiivin soveltamisalaan kuuluvista tuotteista, joille ei ole säädetty verotaulukossa vähimmäisverotaso, on suoritettava käyttötarkoituksen mukaan moottori- tai lämmityspolttoaineen vero.

Vähimmäisverotaso on säädetty liikennepolttoaineista bensiinille, dieselöljylle, lentobensiinille ja -petrolille sekä nestekaasulle ja maakaasulle. Teollisuus- ja ammattitarkoituksissa käytetyille moottoripolttoaineille, kuten kevyelle polttoöljylle, nestekaasulle ja maakaasulle on säädetty omat verotonsa. Teollisuus- ja ammattikäytöllä tarkoitetaan käyttöä maataloudessa, puutarha- ja kalanviljelyssä, metsänhoidossa, rakennusteollisuudessa, maa- ja vesirakentamisessa sekä julkisissa rakennusurakoissa. Niihin rinnastetaan polttoaineiden käyttö kiinteästi asennetuissa moottoreissa sekä ajoneuvoissa, jotka on tarkoitettu käytettäväksi muussa kuin tieliikenteessä tai joiden käyttö pääasiassa tieliikenteessä ei ole sallittua. Tyypillisiä käyttökohteita ovat erilaiset traktorit ja työkonet. Lisäksi direktiivissä säädetään lämmityspolttoaineista kevyelle ja raskaalle polttoöljylle, lentopetrolille, nestekaasulle, maakaasulle, hiilelle ja koksille vähimmäisverotaso. Energiaverodirektiivissä säädetään, että nestekaasun vähimmäisverotaso on lämmityskäytössä nolla. Moottoripolttoaineena nestekaasulle on säädetty positiivinen vähimmäisverotaso, mutta erityissäännöksen perusteella nestekaasun verotaso voi myös liikennekäytössä olla nolla.

Verovapaudet

Kullakin energiatuotteella voi olla lähtökohtaisesti vain yksi direktiivissä määritellyn käyttötarkoituksen mukainen verotaso. Energiaverodirektiiviin sisältyy eräitä mahdollisuuksia soveltaa tietyissä tilanteissa alennettua verokantaa tai täyttä verottomuutta. Osa verovapauksista jäsenvaltion on pakko toteuttaa, kuten sähköntuotannon polttoaineiden verovapaus, ja osa jää jäsenvaltion harkintaan. Poikkeamisen normaalista verokannasta on kuitenkin tapahduttava verovalvonnassa ja unionin oikeuden mukaisesti, mikä tarkoittaa muun muassa sitä, että jäsenvaltion on noudatettava syrjiviä verojen kieltoa ja unionin valtioneuvoston säännöksiä.

Energiaverodirektiivissä annetaan eräissä tapauksissa jäsenvaltioille mahdollisuus itse tietyin edellytyksin päättää veronalennuksista energiatuotteen käyttötarkoituksen tai laadun mukaan. Veron porrastaminen on mahdollista esimerkiksi tuotteen laadun perusteella. Tätä perustetta on käytetty Suomessa veronalennuksen myöntämiseen liikennepolttoaineille, jotka ovat ympäristöominaisuuksiltaan parempia kuin markkinoilla muutoin laatuvaatimuksiltaan sallitut tuotteet. Porrastuksen myöntämisen edellytyksenä on myös, että alennukseen oikeutetun tuotteen laatua valvotaan niin, että veroviranomainen voi varmistua veroporrastuksen edellytysten täytymisestä. Näissä tapauksissa edellytetään lisäksi energiaverodirektiivissä säädettyjen vähimmäisverotasojen noudattamista. Veronalennukset voidaan toteuttaa porrastettuna verotasoina tai veronpalautuksina.

Biopolttoaineiden verotus

Energiaverodirektiivin soveltamisalaan kuuluvat maakaasu, nestekaasu ja muut kaasumaiset hiilivedyt kuten metaani. Myös bioperäiset metaanista koostuvat kaasut ovat verotettavia tuotteita sekä moottori- että lämmityspolttoaineena. Energiaverodirektiivi mahdollistaa kuitenkin biomassasta peräisin olevien kaasujen vapauttamisen verosta. Lisäksi energiaverodirektiivin mukaan moottoripolttoaineena käytettävä maakaasu ja nestekaasu voidaan vapauttaa verosta. Tämän säännöksen on katsottu soveltuvan myös biokaasuun. Suomessa biokaasu on verotonta sekä liikenne- että lämmityspolttoaineena.

Valvontajärjestelmän soveltaminen energiatuotteisiin

Energiatuotteisiin sovelletaan myös valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta annettua neuvoston direktiiviä 2008/118/EY, jäljempänä *valmisteverotusdirektiivi*. Siinä säädetään valmisteverotuksen yhdenmukaistetuista perusteista, menettelyistä ja valvontajärjestelmästä, joka kattaa tuotteiden valmistuksen, varastoinnin ja siirrot jäsenvaltioiden välillä. Valmisteverotusdirektiivissä säädetään väliaikaisen verottomuu-

den järjestelmästä, jossa tuotteita voidaan verottomasti valmistaa, jalostaa, varastoida sekä siirtää jäsenvaltioiden välillä tai jäsenvaltion alueella. Tuotteiden valmistus ja varastointi edellyttävät viranomaislupaa ja toimijan on asetettava siirtoja koskeva vakuus sekä käytettävä siirroissa EU:n kattavaa tuotteiden liikkumisen sähköistä valvontajärjestelmää. Tuotteita voidaan myös siirtää väliaikaisesti verottomina jäsenvaltiosta toiseen. Tuotteet verotetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa ne lopullisesti kulutetaan. Valmisteverotuksen valvonta- ja siirtosäännöksiä ei sovelleta kaikkiin energiaverodirektiivin 2 artiklassa tarkoitettuihin energiatuotteisiin. Energiaverodirektiivin 20 artiklassa säädetään niistä tuotteista, joihin katsotaan kohdistuvat suurimmat väärinkäytös- ja petosriskit ja joihin on näin ollen tarve soveltaa valvontasäännöksiä. Tällaisia tuotteita ovat nestemäisten polttoaineiden ja eräiden muiden hiilivetyjen lisäksi biopolttoaineet ja nestekaasu. Valmisteverotuksen valvontajärjestelmää ei sovelleta maakaasuun, kivihiiileen eikä sähköön.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Ehdotus nestekaasun verottomuuden poistamiseksi liittyy pääministeri Kataisen hallituksen keväällä 2014 tekemään päätökseen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta osana julkisen talouden suunnitelmaa vuosille 2015—2018, jonka pääministeri Stubbin hallitus on ohjelmassaan vahvistanut. Rakennepoliittisen ohjelman yhteydessä yritystukia on tarkoitus uudistaa niin, että ne edistävät kestävästä talouskasvusta ja vähentävät ympäristöhaittoja.

Nestekaasulle säädettäisiin lämmityspolttoaineena yhdenmukainen vero muiden lämmityspolttoaineiden kanssa. Vero perustuisi sen energia- ja hiilisisältöön. Sama verokanta koskisi myös nestekaasun käyttöä työkonien polttoaineena. Koska nestekaasu ei ole Suomessa käytössä liikennepolttoaineena, sille ei ole ainakaan toistaiseksi tarvetta säätää erillistä liikennepolttoaineen verokantaa.

Nestekaasun veron laskennassa käytettävä energiasisältövero olisi 0,00185 euroa megajoulelta ja hiilidioksidiveron osalta hiilidiok-

siditonnin arvona käytettäisiin 44 euroa, mikä vastaa lämmityspolttoaineiden hiilidioksidiverolle ehdotettua perustetta vuonna 2015. Energiasisältöveroa määriteltäessä nestekaasun lämpöarvona on käytetty 46 megajoulea kilogrammalta. Hiilidioksidiveroa määriteltäessä nestekaasun hiilidioksidin ominaispäästönä on käytetty 65,7 grammaa megajoulea kohden. Laskenta perustuu samoihin lähtöarvoihin ja lähteisiin kuin muiden lämmityspolttoaineiden verotus.

Verotaulukossa verojen määrä on selvyyden vuoksi muunnettu verotettavaan yksikköön polttoainekohtaisesti. Nestekaasun verotettavana yksikkönä käytettäisiin kilogrammaa, joka on nestekaasun kaupallisesti käytettävä myyntiyksikkö.

Edellä mainituilla perusteilla verotaulukossa nestekaasun energiasisältöveroksi muodostuisi 8,4972 senttiä ja hiilidioksidiveroksi 13,2977 senttiä kilogrammalta. Lisäksi nestekaasusta kannettaisiin muiden lämmityspolttoaineiden tavoin huoltovarmuusmaksua. Sen suuruus olisi 0,1073 senttiä kilogrammalta. Bioperäisen nestekaasun hiilidioksidivero olisi puolitetty tai nolla samojen kriteerien perusteella kuin muiden bioperäisten nestemäisten lämmityspolttoaineiden.

Valtaosa eli arviolta noin 80 prosenttia nestekaasusta käytetään erilaisissa teollisissa prosesseissa, joissa kaasun käyttö olisi jatkossakin verotonta. Nestekaasun kotitalouskäyttö olisi kokonaan verollista. Pienissä vähittäismyyntipakkauksissa oleva nestekaasu kuitenkin suljettaisiin verotuksen ulkopuolelle hallinnollisista syistä.

Nestekaasun nykyisen verottomuuden poistaminen tarkoittaisi sitä, että valmisteverotuksen piiriin tulisi uusi polttoaine, joka olisi liitettävä myös veron kantamisen osalta nykyiseen jo käytössä olevaan polttonesteiden verotusjärjestelmään. Nestekaasun verotuksessa noudatettaisiin valmisteverotuksen yleisiä periaatteita ja menettelyitä, joista säädetään valmisteverotuslaissa.

Nestekaasu tulisi verolliseksi vuoden 2016 alusta.

Nestekaasusta tulisi suorittaa vero, kun sitä luovutetaan kulutukseen Suomessa. Sen, joka haluaa vastaanottaa, varastoida tai siirtää nestekaasua verottomana, olisi haettava Tullilta verottoman varaston ja valtuutetun varaston-

pitäjän lupa. Toimija voisi myös vastaanottaa nestekaasua verottomana väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä toisista jäsenvaltioista tai EU:n ulkopuolelta, jos hänellä on valmisteverotuslaissa tarkoitettu rekisteröidyn vastaanottajan lupa. Valtuutettu varastonpitäjä olisi valmisteverotuslaissa tarkoitettu verokausi-ilmoittaja, jonka valmisteverotus tapahtuisi kalenterikuukausittain. Veroilmoitus annettaisiin kultakin verokaudelta sitä seuraavan kalenterikuukauden 18. päivään mennessä ja vero maksettaisiin jälkikäteen verokautta seuraavan kalenterikuukauden 27. päivänä. Tämä tarkoittaisi, että ensimmäisenä veron käyttöönottovuotena veroa maksettaisiin vain 11 kuukaudelta, mikä vaikuttaa veron tuottoarvioon. Jos nestekaasun maahantuonnin yhteydessä nestekaasun vastaanottajalla ei olisi kumpaakaan edellä mainittua lupaa, verot tulisi suorittaa 10 päivän kuluessa nestekaasun vastaanottamisesta. Jos nestekaasu hankitaan Suomesta, vastaanottaja voi hankkia nestekaasun verotta ja suorittaa siitä veron kuten rekisteröity verovelvollinen ainoastaan, jos vastaanottajalla on verottoman varaston lupa.

Nestekaasusta suoritettaisiin vero siten pääsääntöisesti siinä vaiheessa, kun se luovutettaisiin tukkuportaalla toimivan nestekaasun verottoman varastonpitäjän varastosta käyttäjälle. Verovelvollinen olisi varastonpitäjä, joita ovat jo nyt valtaosin nestekaasun maahantuontia, valmistusta ja tukkukauppaa harjoittavat toimijat.

Nestekaasun käytön verottomuus toteutettaisiin muiden polttoaineiden tavoin joko siten, että varastonpitäjä luovuttaisi kaasua verottomasti käyttäjälle tai siten, että käyttäjä hakisi veron takaisin palautusmenettelyssä. Niissä tapauksissa, joissa käyttäjällä on pelkästään verotonta tai sekä verollista että verotonta käyttöä, sillä olisi mahdollisuus hakeutua myös itse varastonpitäjäksi ja maksaa vero vain verollisesta omasta käytöstään. Verottoman varaston lupa voitaisiin myöntää yritysten omille kiinteille, tyyppillisesti 8—10 kuutiometrin säiliöille. Sen sijaan pullotuslaitoksella niin yritys- kuin kotitalouskäyttöön pullotettu kaasu olisi aina verollista pieniä pakkauksia lukuun ottamatta ja siten pullokaasua käyttävän yrityksen nestekaasun ve-

rottomuus tulisi aina toteutettavaksi veronpalautuksena.

Verovelvollinen ilmoittaisi veroilmoituksessa sekä verollisen että verottoman käytön, joka pitäisi pystyä selvittämään kirjanpidon perusteella jälkikäteen tehtävässä yritystarastuksessa. Se, joka on käyttänyt verollisena hankkimansa nestekaasun verottomaan käytötarkoitukseen, voisi hakea palautusta verottoman käytön osalta. Tämä pääsääntö soveltuisi myös ennen lain voimaantuloa verottamana kulutukseen luovutettuun ja hankittuun nestekaasuun. Siten vuonna 2015 hankitun kaasun saisi käyttää verottomana esimerkiksi vuoden 2016 aikana, mutta toimijan olisi pidettävä kirjanpitoa 2015 hankkimansa kaasun määrästä ja käytöstä. Niissä tilanteissa, joissa yrityksellä on sekä verotonta että verollista käyttöä, vuonna 2015 hankitun kaasun käyttö olisi kohdistettava käytön mukaan sekä verolliseen että verottomaan käyttöön. Menettely, jossa vuonna 2015 hankittua kaasua käytettäisiin vain verollisiin käyttötarkoituksiin ja vuonna 2016 hankittua kaasua vain verotomiin käyttökohteisiin, ei olisi mahdollinen.

Polttoaineverolain 9 §:n 3 kohdan mukaan polttoaineet, jotka käytetään teollisessa tuotannossa raaka- tai apuaineena tai välittömästi ensikäytössä tavaran valmistuksessa, ovat verottomia. Jos nestekaasulla lämmitetään teollisessa prosessissa suoraan valmistettavaa tuotetta, kysymyksessä olisi veroton ensikäyttö, muutoin nestekaasun käyttö olisi verollista. Nestekaasun verotonta käyttöä olisi edelleen esimerkiksi käyttö lämpökäsittelyuuneissa, kuivaus-, poltto- ja sulatusprosesseissa, leiju- ja infrapunakuivaimissa, muoviteollisuuden raaka-aineena sekä savustus- ja kahvinpaahtimouuneissa. Nestekaasun käyttö muun muassa tilojen lämmityksessä, elintarviketeollisuudessa esilämmitys- ja paistouuneissa sekä trukkien ja työkoneiden polttoaineena olisi sen sijaan verollista. Nestekaasun käyttötarkoitus on ratkaiseva määriteltäessä, onko kysymyksessä veroton vai verollinen käyttö. Lisäksi teollisuuden verollisesta käytöstä osa kuuluisi sähköverolain 8 a §:ssä mukaisen energiaintensiivisen teollisuuden palautusjärjestelmän piiriin.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Nestekaasun verottomuuden poistamisen arvioidaan kasvattavan valtion vuotuisia polttoaineverotuloja noin 10 miljoonalla eurolla lain tultua voimaan, josta valmisteverojen maksun ajoituksen johdosta ensimmäisen vuoden verotuotoksi arvioidaan noin 9,2 miljoonaa euroa. Toimijoiden varautuminen nestekaasun muuttumiseksi verolliseksi polttoaineeksi saattaa lisäksi alentaa jonkin verran ensimmäisen vuoden verokertymää. Kokonaisuudessaan energiaveroja kertyi vuonna 2013 noin 4,2 miljardia euroa.

Nestekaasun verosta noin 1,5 miljoonaa kertyisi kotitalouksien käyttämästä nestekaasusta, joka olisi kokonaisuudessaan verollista pieniä pakkauksia lukuun ottamatta. Nestekaasun energiasisältöveron ollessa 0,00185 euroa ja hiilidioksidiveron ollessa 0,00289 euroa megajoulelta yhdelle kilogrammalle nestekaasua tulisi veroa yhteensä noin 22 senttiä. Veron siirtyessä täysimääräisenä hintoihin, esimerkiksi tyypillisen 19,90 euron hintaisen viiden kilogramman nestekaasupakkauksen hinta nousisi noin seitsemän prosenttia, eli noin 1,36 euroa arvonlisävero mukaan lukien.

Noin 8,5 miljoonaa euroa verotuotoista kertyisi yritysten käyttämästä nestekaasusta. Yritykset käyttävät nestekaasua sekä verollisessa että verottomassa käytössä. Verollista käyttöä olisi pääasiassa nestekaasun käyttö lämmityspolttoaineena muissa kuin verotomiksi säädettyissä teollisissa prosesseissa sekä sen käyttö erilaisten työkoneiden polttoaineena. Arvion mukaan noin 80 prosenttia teollisuuden käyttämästä nestekaasusta olisi edelleen verotonta energiaverotusta koskevien säädösten nojalla. Osa teollisuuden verollisena käyttämästä nestekaasusta olisi oikeutettu energiaintensiivisen teollisuuden veronpalautukseen. Sen vaikutus veronpalautuksen kokonaismäärään olisi vähäinen.

Ehdotetulla muutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia valtion muihin verotuloihin. Ehdotus kasvattaisi nestekaasusta kertyvää arvonlisäveroa hieman kotitalouksien kuluttaman nestekaasun osalta, mutta tämä vaikutus on suuruudeltaan vähäinen ja sen voidaan

olettaa kompensoituvan kotitalouksien vähentäessä muuta kulutustaan vastaavasti. Esitetty muutos vaikuttaisi kotitalouksien kulutuksen verotukseen niin vähäisesti, ettei sillä olisi vaikutuksia kotitalouksien keskinäiseen ginikertoimella mitattuun tulojaolliseen asemaan.

3.2 Ympäristövaikutukset

Nestekaasu on fossiilinen polttoaine eikä sen nykyiselle verottomuudelle ole ympäristöpoliittisia perusteita. Nestekaasun energiasisältö on noin 10 prosenttia maakaasua pienempi. Hiilidioksidin ominaispäästöltään se asettuu maakaasun ja kevyen polttoöljyn välimaastoon. Verottomuuden poistamisella nestekaasu saatettaisiin yhdenvertaiseen asemaan muiden fossiilisten polttoaineiden kanssa. On mahdollista, että tulevaisuudessa markkinoille tulee nykyistä enemmän uusiutuvista ja kestävästä raaka-aineista valmistettua nestekaasua, jonka käyttö vähentäisi hiilidioksidipäästöjä fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna.

Veron ohjaavan vaikutuksen arvioidaan kuitenkin olevan vähäinen, sillä nestekaasun käytölle ei usein ole vaihtoehtoa ja toisaalta sen käyttö olisi pääosin edelleen verotonta.

3.3 Yritysvaikutukset

Nestekaasua huomattavasti käyttäviä yrityksiä arvioidaan olevan noin 700–800. Näistä noin 150 yritystä käyttää noin 80 prosenttia kaikesta yritysten käyttämästä nestekaasusta. Nestekaasua käytetään muun muassa kemianteollisuudessa, puunjalostuksessa sekä paperiteollisuudessa, puutarhoissa, elintarviketeollisuudessa, tekstiiliteollisuudessa sekä metalli- ja konepajoissa. Nestekaasun käyttötarkoitukset vaihtelevat merkittävästi aina kuivauskäytöstä polttoleikkaukseen, tilalämmitykseen sekä trukkien käyttöön. Käyttötarkoitusten moninaisuuden takia tarkkaa verollisen ja verottoman käytön jakautumista toimialoittain on mahdoton arvioida täysin luotettavasti. Osalla yrityksistä nestekaasun käyttö voi olla ainoastaan verotonta käyttöä, kun taas toisilla se on yhdistelmä verollisesta ja verottomasta käytöstä. Kokonaisuudessaan noin 20 prosenttia yritysten käyttämästä nes-

tekaasusta arvioidaan olevan verollisen käytön piirissä.

Nestekaasun valmistajien, maahantuojien ja tukkumyyjien olisi hankittava tarvittavat valmisteveroluvat toimintaansa Tullilta. Näistä toimijoista etenkin valmistajilla ja useimmilla tukkumyyjillä on kuitenkin jo nykyisin muuta polttoaineverotusta varten vastaavia lupia, joten kysymyksessä olisi lähinnä nykyisten lupien ja verotusmenettelyn laajentaminen koskemaan myös nestekaasua.

Vaikka nestekaasun verotus hoidettaisiin muun polttoaineverotuksen tavoin pääosin tukkuportaalla, sen laaja käyttö erilaisiin verottomiin tarkoituksiin aiheuttaisi käytännössä myös loppukäyttäjille hallinnollista työtä. Nestekaasua käyttävistä yrityksistä suuri osa tulisi valmisteverotuksen piiriin joko hakeutumalla verovelvollisiksi, jolloin ne maksaisivat veroa vain mahdollisesta verollisesta käytöstä tai hakemalla Tullilta veronpalautusta verollisena hankkimastaan, mutta verotomaan tarkoitukseen käyttämästään nestekaasusta.

Nestekaasun verollisuuteen siirtyminen aiheuttaisi yrityksissä hallinnollisia kustannuksia henkilöstön koulutustarpeen, veron tilitykseen liittyvien toimenpiteiden, polttoaineiden kulutuksen ja käytön seurannan sekä tietojärjestelmämuutosten takia.

Pieniin vähittäismyyntipakkauksiin pakatun nestekaasun jättäminen veron soveltamisalan ulkopuolelle vähentäisi huomattavasti verotuksen edellyttämää hallinnollista työtä niitä maahantuovissa ja edelleen myyvissä yrityksissä.

Esityksen vähäisen taloudellisen vaikutuksen johdosta sillä ei nähdä olevan merkittäviä vaikutuksia yritysten työllistämiseen tai investointeihin.

3.4 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Toteutuessaan esitys lisäisi valmisteverotukseen liittyviä tehtäviä Tullissa. Alkuvaiheessa tehtävät lisääntyisivät uusien valmisteverolupien myöntämisen ja uusien verovelvollisten neuvontatarpeen takia. Pidemmällä aikavälillä resursseja tarvittaisiin neuvonnan lisäksi nestekaasua verollisena hankkineiden yritysten palautushakemusten käsittelyyn se-

kä nestekaasun oikaisu- ja jälkiverotuspäätösten käsittelyyn. Työmäärän arvioidaan kasvavan alkuvaiheessa kolmella henkilötyövuodella. Mahdolliset Tullin lisärahoitustarpeet arvioidaan ja niihin otetaan kantaa tulevissa budjetti- ja kehysmenettelyissä.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullin kanssa. Esitystä valmisteltaessa on kuultu alan tukkuportaan toimijoita. Lisäksi lausuntonsa antoivat Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry, INFRA ry, Suomen Kaasuyhdistys ry, Teknisen Kaupan ja Palveluiden yhdistys ry, Suomen Yrittäjät sekä Öljy- ja biopolttoaineala ry.

Suomen Kaasuyhdistys ry kannatti esitystä nestekaasun verottamisesta yhdenmukaisesti muiden fossiilisten lämmityspolttoaineiden kanssa. Pääosa lausunnonantajista ei kannat-

tanut esitystä nestekaasun verottamisesta, koska se lisäisi yritysten taloudellisia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa.

Valtiovarainministeriö tilasi Teknologian tutkimuskeskus VTT:ltä selvityksen neste- ja muiden kaasujen verotuksesta. Esityksessä nestekaasun verotason määrittämisessä on käytetty hyväksi VTT:n taustaselvitystä Kaasujen energiaverotus Nils-Olof Nylund ja Kai Sipilä, VTT-M-05288-14.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2016 talousarvioesitykseen ja sen vaikutus valtion tuloarvioon otetaan huomioon mainitussa esityksessä. Esitys annetaan kuitenkin etupainotteisesti lain voimaantulon edellyttämien siirtymäjärjestelyiden takia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälässä säädetään polttoaineverolain soveltamisalasta. Hallinnollisista syistä pienet enintään 1 000 grammaa nestekaasua sisältävät vähittäismyyntipakkaukset jätettäisiin polttoaineverolain soveltamisalan ulkopuolelle pykälään lisättävässä 4 momentissa. Veroa ei siten tarvitsisi maksaa esimerkiksi erilaisiin, tyypillisesti kotitalouksissa käytettäviin pieniin sytyttimiin ja retkipolttimiin pakatusta nestekaasusta. Näiden luovuttamisesta kulutukseen ei annettaisi myöskään veroilmoitusta. Valmisteverotus- ja energiaverodirektiivin mukaan nestekaasuun on sovellettava EU:n valmisteverotuksen valvontaa ja siirtämistä koskevaa sääntelyä. Säännökset eivät mahdollista pienten nestekaasupakkaus-ten vapauttamista valvontajärjestelystä. Tämän takia myös niiden siirtoihin jäsenvaltioiden välillä olisi nykyiseen tapaan sovellettava yhdenmukaistettua valvontajärjestelmää, josta säädetään valmisteverotuslaissa. Momenttiin sisällytettäisiin tätä koskeva säännös selkeyden takia.

2 §. Pykälässä säädetään määritelmistä. Pykälän 20 a kohdassa määriteltäisiin bionestekaasu, jolla tarkoitettaisiin 20 kohdassa tarkoitettua nestekaasua vastaavaa tuotetta, joka on valmistettu biomassasta.

4 §. Pykälässä säädetään polttoaineista lain liitteen verotaulukon mukaisesti kannettavasta valmisteverosta ja huoltovarmuusmaksusta. Pykälän 2 momentissa säädetään yhdistetyn tuotannon polttoaineiden alennetusta hiilidioksidiverosta. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi hiilidioksidiveron alennukseen oikeutetuiksi polttoaineiksi nestekaasu ja bionestekaasu.

9 §. Pykälästä kumottaisiin 8 kohta, jossa säädetään nestekaasun verottomuudesta.

9 a §. Pykälässä säädetään polttoaineiden verottomuuden toteuttamisesta palautusmenettelyssä suoran verottomuuden sijasta. Pykälää sovellettaisiin myös nestekaasusta

maksetun veron ja huoltovarmuusmaksun palauttamiseen. Pykälän 5 ja 6 momentissa säädetään palautettavan määrän laskutavasta. Momentteihin lisättäisiin nestekaasu ja sitä korvaavat tuotteet.

Liite. Lain liitteen verotaulukkoon lisättäisiin uudet tuoteryhmät sekä vero- ja huoltovarmuusmaksutasot fossiiliselle ja bioperäiselle nestekaasulle. Nestekaasun huoltovarmuusmaksu on laskettu maakaasun huoltovarmuusmaksusta sen energiasisältöön suhteutettuna.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2016 alusta.

Lain hyväksyminen ja vahvistaminen etupainotteisesti olisi kuitenkin tarpeellinen siirtymäjärjestelyiden takia, koska kysymyksessä on uusi polttoaineveron piiriin tuleva tuote. Alan toimijoille tulisi varata riittävästi aikaa valmistautua muutokseen. Veroa kannettaisiin muun valmisteverotuksen tapaan nestekaasusta, joka luovutetaan kulutukseen lain tultua voimaan.

Nestekaasua valmistavat ja maahantuovat yritykset olisi saatettava valmisteverotuksen lupajärjestelmän piiriin ennen lain voimaantuloa verotuksen toimeenpanoa varten. Myös niille toimijoille, jotka käyttävät runsaasti nestekaasua verottomiin tarkoituksiin, voitaisiin varata mahdollisuus hakeutua varastonpitäjiksi ennen lain voimaantuloa. Tähän, samoin kuin alan toimijoiden ohjeistamiseen ja neuvontaan tulisi varata riittävästi aikaa toimijoiden suuren määrän takia. Tulli voisi ryhtyä näitä koskeviin toimiin heti lain tultua hyväksytyksi ja vahvistetuksi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 9 §:n 8 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1305/2007,
muutetaan 4 §:n 2 momentti ja 9 a §:n 5 ja 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat 4 §:n 2 momentti laissa 1399/2010 ja 9 a §:n 5 ja 6 momentti laissa 1131/2013, sekä
lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1305/2007 ja 256/2012, uusi 4 momentti, 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1307/2007, 1399/2010, 395/2013 ja 1131/2013, uusi 20 a kohta ja liitteen verotaulukkoon, sellaisena kuin se on laissa 1184/2014, uudet tuoteryhmät 110—113 seuraavasti:

1 §

Enintään 1 000 gramman vähittäismyyntipakkaukseen pakattuun nestekaasuun sovelletaan vain valmisteverotuksen valvontaa ja tuotteen siirtämistä koskevia säännöksiä.

2 §

20 a) *bionestekaasulla* nestekaasua vastavaa tuotetta, joka on valmistettu biomassasta;

4 §

Jos kevyttä polttoöljyä, biopolttoöljyä, nestekaasua, bionestekaasua tai raskasta polttoöljyä käytetään yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, hiilidioksidivero on puolet verotaulukossa säädetystä.

9 a §

Tulli vahvistaa tammi-kesäkuulta ja heinä-joulukuulta moottoribensiinistä ja sitä korvaavista tuotteista, dieselöljystä ja sitä korvaavista tuotteista, nestekaasusta ja sitä korvaavista tuotteista sekä kevyestä polttoöljystä ja sitä korvaavista tuotteista palautettavan valmisteveron määrän, jota sovelletaan mainittuna aikana kulutukseen luovutettujen polttoaineiden veron palautukseen. Palautuksen määräksi vahvistetaan mainittuna aikana verolliseen kulutukseen luovutetusta polttoaineesta ja sitä korvaavista tuotteista suoritettujen verojen keskiarvo litraa kohti kahden desimaalin tarkkuudella. Kuitenkin polttoaineesta, joka ei ole koostumukseltaan moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla säädetyn mukaista, tai jos kysymyksessä on kevyt polttoöljy, joka sisältää biopolttoöljyä enemmän kuin seitsemän tilavuusprosent-

tia, hakijan on esitettävä palautuksen saamiseksi luotettava selvitys polttoaineesta suoritusta verosta ja huoltovarmuusmaksusta.

Jos palautettavan veron määrää ei voida vahvistaa tai selvittää 5 momentin mukaisesti, veronpalautuksen määrä on:

1) moottoribensiinistä, etanolista, moottoribensiinin ja etanolin seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta liitteen verotaulukon tuoteryhmän 22 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu;

2) dieselöljystä, biodieselöljystä, dieselöljyn ja biodieselöljyn seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta liitteen verotaulukon tuoteryhmän 49 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu;

3) kevyestä polttoöljystä, biopolttoöljystä, kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta liitteen verotaulukon tuoteryhmän 64 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu;

4) nestekaasusta, bionestekaasusta, nestekaasun ja bionestekaasun seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta liitteen verotaulukon tuoteryhmän 113 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 15 päivänä tammikuuta 2015

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Liikenne- ja kuntaministeri *Paula Risikko*

Liite

VEROTAULUKKO					
Tuote	Tuote-ryhmä	Energiasisältö-vero	Hiilidioksidi-vero	Huolto-varmuus-maksu	Yhteensä
-----	-----	-----	-----	-----	-----
Nestekaasu snt/kg	110	8,50	13,30	0,11	21,91
Bionestekaasu snt/kg	111	8,50	13,30	0,11	21,91
Bionestekaasu R snt/kg	112	8,50	6,65	0,11	15,26
Bionestekaasu T snt/kg	113	8,50	0,00	0,11	8,61

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 9 §:n 8 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1305/2007,

muutetaan 4 §:n 2 momentti ja 9 a §:n 5 ja 6 momentti, sellaisina kuin ne ovat 4 §:n 2 momentti laissa 1399/2010 ja 9 a §:n 5 ja 6 momentti laissa 1131/2013, sekä

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1305/2007 ja 256/2012, uusi 4 momentti, 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1307/2007, 1399/2010, 395/2013 ja 1131/2013, uusi 20 a kohta ja liitteen verotaulukkoon, sellaisena kuin se on laissa 1184/2014, uudet tuoteryhmät 110—113 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Enintään 1 000 gramman vähittäismyyntipakkaukseen pakattuun nestekaasuun sovelletaan vain valmisteverotuksen valvontaa ja tuotteen siirtämistä koskevia säännöksiä.

2 §

2 §

20 a) bionestekaasulla nestekaasua vastaavaa tuotetta, joka on valmistettu biomassasta;

4 §

4 §

Jos kevyttä polttoöljyä, biopolttoöljyä tai raskasta polttoöljyä käytetään yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, hiilidioksidivero on puolet verotaulukossa säädetystä.

Jos kevyttä polttoöljyä, biopolttoöljyä, nestekaasua, bionestekaasua tai raskasta polttoöljyä käytetään yhdistetyssä sähkön ja lämmön tuotannossa, hiilidioksidivero on puolet verotaulukossa säädetystä.

9 §

8) *nestekaasu*

9 a §

Tulli vahvistaa tammi-kesäkuulta ja heinä-joulukuulta moottoribensiinistä ja sitä korvaavista tuotteista, dieselöljystä ja sitä korvaavista tuotteista sekä kevyestä polttoöljystä ja sitä korvaavista tuotteista palautettavan valmisteveron määrän, jota sovelletaan mainittuna aikana kulutukseen luovutettujen polttoaineiden veron palautukseen. Palautuksen määräksi vahvistetaan mainittuna aikana verolliseen kulutukseen luovutetusta polttoaineesta ja sitä korvaavista tuotteista suoritettujen verojen keskiarvo litraa kohti kahden desimaalin tarkkuudella. Kuitenkin polttoaineesta, joka ei ole koostumukseltaan moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla säädetyn mukaista, tai jos kysymyksessä on kevyt polttoöljy, joka sisältää biopolttoöljyä enemmän kuin seitsemän tilavuusprosenttia, hakijan on esitettävä palautuksen saamiseksi luotettava selvitys polttoaineesta suoritettua verosta ja huoltovarmuusmaksusta.

Jos palautettavan veron määrää ei voida vahvistaa tai selvittää 5 momentin mukaisesti, veronpalautuksen määrä on:

1) moottoribensiinistä, etanolista, moottoribensiinin ja etanolin seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta liitteen verotaulukon tuoteryhmän 22 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu;

2) dieselöljystä, biodieselöljystä, dieselöljyn ja biodieselöljyn seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta verotaulukon tuoteryhmän 49 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu;

3) kevyestä polttoöljystä, biopolttoöljyistä, kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta verotaulukon tuoteryhmän 64 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu.

9 §

kumotaan

9 a §

Tulli vahvistaa tammi-kesäkuulta ja heinä-joulukuulta moottoribensiinistä ja sitä korvaavista tuotteista, dieselöljystä ja sitä korvaavista tuotteista, *nestekaasusta ja sitä korvaavista tuotteista* sekä kevyestä polttoöljystä ja sitä korvaavista tuotteista palautettavan valmisteveron määrän, jota sovelletaan mainittuna aikana kulutukseen luovutettujen polttoaineiden veron palautukseen. Palautuksen määräksi vahvistetaan mainittuna aikana verolliseen kulutukseen luovutetusta polttoaineesta ja sitä korvaavista tuotteista suoritettujen verojen keskiarvo litraa kohti kahden desimaalin tarkkuudella. Kuitenkin polttoaineesta, joka ei ole koostumukseltaan moottoribensiinin, dieselöljyn ja eräiden muiden nestemäisten polttoaineiden laatuvaatimuksista ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla säädetyn mukaista, tai jos kysymyksessä on kevyt polttoöljy, joka sisältää biopolttoöljyä enemmän kuin seitsemän tilavuusprosenttia, hakijan on esitettävä palautuksen saamiseksi luotettava selvitys polttoaineesta suoritettua verosta ja huoltovarmuusmaksusta.

Jos palautettavan veron määrää ei voida vahvistaa tai selvittää 5 momentin mukaisesti, veronpalautuksen määrä on:

1) moottoribensiinistä, etanolista, moottoribensiinin ja etanolin seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta liitteen verotaulukon tuoteryhmän 22 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu;

2) dieselöljystä, biodieselöljystä, dieselöljyn ja biodieselöljyn seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta *liitteen* verotaulukon tuoteryhmän 49 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu;

3) kevyestä polttoöljystä, biopolttoöljyistä, kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn seoksesta tai niitä korvaavasta tuotteesta *liitteen* verotaulukon tuoteryhmän 64 mukainen vero ja huoltovarmuusmaksu;

4) *nestekaasusta, bionestekaasusta, nestekaasun ja bionestekaasun seoksesta tai niitä*

*korvaavasta tuotteesta liitteen verotaulukon tuoteryhmän 113 mukainen vero ja huolto-
varmuusmaksu.*

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____
kuuta 20____.*

Liite

Voimassa oleva laki

VEROTAULUKKO					
Tuote	Tuote-ryhmä	Energiasisältö-vero	Hiilidioksidi-vero	Huolto-varmuus-maksu	Yhteensä
-----	-----	-----	-----	-----	-----

Ehdotus

VEROTAULUKKO					
Tuote	Tuote-ryhmä	Energiasisältö-vero	Hiilidioksidi-vero	Huolto-varmuus-maksu	Yhteensä
-----	-----	-----	-----	-----	-----
<i>Nestekaasu snt/kg</i>	<i>110</i>	<i>8,50</i>	<i>13,30</i>	<i>0,11</i>	<i>21,91</i>
<i>Bionestekaasu snt/kg</i>	<i>111</i>	<i>8,50</i>	<i>13,30</i>	<i>0,11</i>	<i>21,91</i>
<i>Bionestekaasu R snt/kg</i>	<i>112</i>	<i>8,50</i>	<i>6,65</i>	<i>0,11</i>	<i>15,26</i>
<i>Bionestekaasu T snt/kg</i>	<i>113</i>	<i>8,50</i>	<i>0,00</i>	<i>0,11</i>	<i>8,61</i>